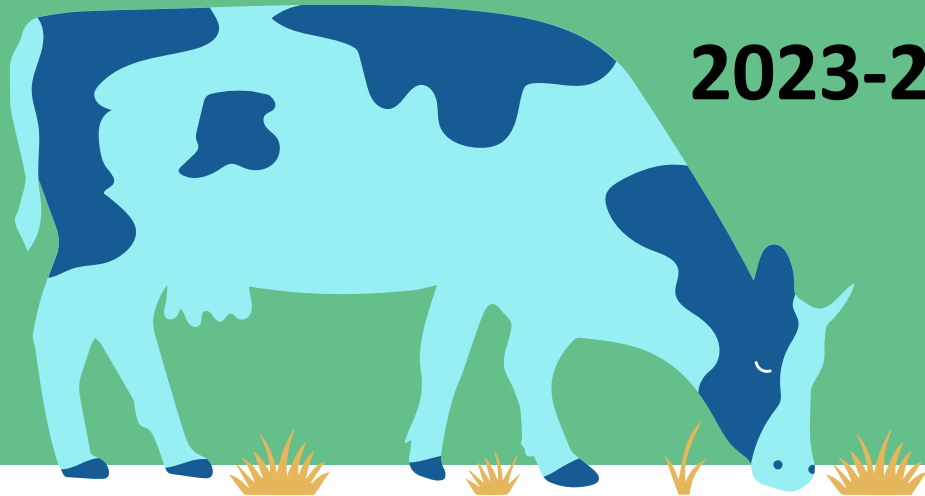

Ei-tuotannollinen investointi, kosteikon perustamiseen

2023-2027

Tuettavat kohteet

Investointikorvausta voidaan myöntää:

1. Kosteikoille ja pienten kosteikkojen ketjuille

- pysyvästi veden osittain peittämät alueet, jotka toimivat kiintoaineksen ja ravinteiden pidättäjänä, eliöstön elinympäristönä tai viljelymaiseman monipuolistajana

2. Kaksitasouomille

- ovat ojat tai virtavesistöt, joissa alivesiuomaa reunustaa toiselle tai molemmille puolille perustettu tulvatasanne

3. Kosteikkomaisien tulva-alueiden ja tulvatasanteiden perustamiseen

Tuettavat kohteet

4. Uomien luonnontilan parantaminen. Esimerkiksi:

- palauttamalla tulva-alueita
- perustamalla useita pieniä kosteikkoja ja tulvatasanteita
- perustamalla kaksitasouomia
- rakentamalla veden virtaamaa hidastavia pohjakynnyksiä tai putkipatoja
- tekemällä uomien eroosiosuojauksia
- lisäämällä puron mutkaisuutta
- parantamalla lintujen, kalojen ja rapujen elinympäristönä toimivien uomien laatua.

5. Turvepeltojen muuttaminen kosteikoksi, tai suon kaltaiseksi alueeksi.

- Muokkauskerroksen orgaanisen aineksen pitoisuus on vähintään 40%

Päätavoitteet

1. Vesiensuojelu
2. Luonnon monimuotoisuuden edistäminen
3. Ilmastonmuutoksen hillintää

Yleensä sekoitus näistä = monivaikutteinen kosteikko

Investointikorvausta ei voida myöntää

Korvausta ei myönnetä investointihankkeeseen, jos pääasiallisena tarkoituksena on:

- Käsitellä muualta kuin peltoalueelta tulevaa vesistökuormitusta
- Rakentaa kasteluallas, muodostaa järvi tai lampi
- Toteuttaa maatalouden rakennetuista annetun lain (1476/2007) mukainen yhteinen ojitusinvestointi

Ei-tuotannolliset investoinnit, Perustaminen 1/2

- Kosteikko on perustettava luontaisesti sopivaan paikkaan
  - pellolle,
  - pellon reuna-alueelle,
  - metsä- tai joutomaalle
- Kosteikko on perustettava patoamalla, jos se on mahdollista.
- Perustamisesta ei saa aiheutua olennaista haittaa kosteikkoalueen ulkopuolella viljeltävien peltojen kuivatukselle. Alapuolisen alueen veden riittävyydelle, eikä muulle maankäytölle.

Ei-tuotannolliset investoinnit, Perustaminen 2/2

- Kiintoainesta laskeuttava vesialue on voitava tyhjentää sinne kertyneestä lietteestä.
- Hoidon kannalta tarpeelliset alueet; kosteikon rannat ja uoma saadaan suojata eroosiolta ja sortumilta nurmettamalla, kiveämällä tai istutuksin.
- Turvepeltoa koskevassa kosteikkohankkeessa kohteen vesitaloutta on muutettava siten, että pohjaveden pinta nousee pysyvästi tasolle, joka tehokkaasti ehkäisee turpeen hajoamista.
- Kosteikkohankkeeseen voidaan yhdistää myös fosforin saostus erilaisilla kemiallisilla aineilla.

Ei-tuotannolliset investoinnit säädöksissä 1/2, Pinta-alavaatimukset

- Kosteikon tai tulva-alueen yläpuolisella valuma-alueella on oltava peltoa yli 10%.
- Kosteikon pinta-ala, tulva-alueet mukaan lukien, on oltava vähintään 1 % yläpuolisen valuma-alueen pinta-alasta. Jos yläpuolisella valuma-alueella on jo kosteikko, tai sinne perustetaan sellainen samaan aikaan, saa sen laskea mukaan valuma-alueen pinta-alaan.
- Kosteikon kokonaisalaan lasketaan vesi- ja tulva-alueiden lisäksi penkereet ja hoidon kannalta tarpeelliset reuna-alueet.

Ei-tuotannolliset investoinnit säädöksissä 2/2, Pinta-ala poikkeukset

- kosteikon pinta-ala (1%) saa olla pienempi, jos:
  - kohteessa on paikallinen voimakas maatalouden kuormitus;
  - kohde sisältyy suojavyöhykettä, luonnon monimuotoisuutta tai kosteikkoa koskevaan yleissuunnitelmaan tai jos
  - kohde elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen arvion mukaan edistää tehokkaasti maatalouden vesiensuojelua, ilmastonmuutoksen torjuntaa tai luonnon monimuotoisuutta.
- Peltojen pinta-ala osuus (10%) saa olla pienempi, jos alue on:
  - maatalousluonnon monimuotoisuutta edistävä kosteikko
  - ilmastonmuutoksen torjumiseksi perustettava kosteikko
  - kaksitasouoma, tulvatasanne ja uoman luonnontilan parantaminen

Ei-tuotannolliset investoinnit, kosteikot

Yleistä 1/2

- Korvausta kosteikkoinvestoinneista voidaan myöntää:
  - viljelijälle,
  - rekisteröidylle yhdistykselle tai
  - vesilain 12 luvussa tarkoitettulle vesioikeudelliselle yhteisölle.
- Hakijalla täytyy olla Y-tunnus

Ei-tuotannolliset investoinnit, kosteikot

Yleistä 2/2

- Kosteikkoinvestoinnin vähimmäispinta-ala 0,30 ha.
- Kohteen täytyy olla hakijan hallinnassa koko investointihankkeen toteuttamisen ajan. (vuokrasopimus vähintään 7 Vuotta)
- Korvauksen edellytyksenä on, että kohteesta tehdään investoinnin valmistuttua ympäristösopimus (kesto 5 v.).

Ei-tuotannolliset investoinnit, Suunnitelma 1/3

Investointihankkeesta on laadittava asianmukainen suunnitelma, joka tukee hankkeen päätavoitteena olevaa:

- Vesiensuojelua
- Luonnon monimuotoisuuden edistämistä sekä
- Ilmastonmuutoksen hillintää

Asiantuntija tekee suunnitelman ja sen voi rahoittaa neuvo 2030 kautta.

Ei-tuotannolliset investoinnit, Suunnitelma 2/3

Suunnitelmassa on oltava seuraavat tiedot:

- Hankkeen pinta-ala, yleiskuvaus ja tavoitteet
- Hankkeen yksilöity toteutustapa ja -aika
- Toteuttamiseen osallistuvat tahot, toteutus- ja rahoitusvastuut sekä mahdolliset sopimusjärjestelyt
- Kustannusarvio kustannuserittelyineen ja rahoitussuunnitelma
- Hankkeen sijaintikartta ja hankealueen kartta
- Selvitys alueen omistussuhteista ja maanomistajien luvat sekä muut mahdolliset hankkeen edellyttämät luvat
- Hankkeen toteuttamista varten vaadittavat viranomaisluvut
- Yleispiirteinen selvitys perustamisen jälkeisistä hoitotoimenpiteistä

Ei-tuotannolliset investoinnit, Suunnitelma 3/3

Suunnitelmassa tulee lisäksi olla selvitys:

- peltojen osuudesta valuma-alueesta
- kosteikon pinta-alan suhteesta yläpuolisen valuma-alueen pinta-alaan
- Kosteikon perustamistoimenpiteistä
- Kosteikkoalueen vesien johtamisesta ja patoamisesta
- Kosteikkoalueen penkereistä, syvänteistä, niemekkeistä, saarekkeista ja kasvillisuusvyöhykkeistä
- Lietteiden tyhjentämisestä kosteikosta
- Mahdollisesta fosforin saostukseen käytettävästä aineesta ja menetelmästä
- Kosteikon mitoituksesta
- Hankkeen vaikutuksista investointialueen ulkopuolella viljeltävien peltojen kuivatustilanteeseen tai muuhun maankäyttöön
- Turvepellon turpeen arvioidusta keskimääräisestä paksuudesta ja selvitys siitä, mihin arvio perustuu

Korvattavat kustannukset tarpeellisista kohtuullisista kustannuksista

- Pintamaan ja kasvillisuuden poistamisesta kosteikkoalueella
- Poistetun maa-aineksen loppusijoittamisesta
- Patojen, pohjakynnysten, penkereiden ja muiden välttämättömien rakenteiden rakentamisesta
- Kosteikon pohjan, luiskien ja reuna-alueiden muotoilusta
- Kosteikon reuna-alueiden ja tulvatasanteiden kylvämisestä sekä kasvillisuuden istuttamisesta

Hyväksyttävät enimmäiskustannukset

TraktORITYÖ kuljettajineen	60 €/h
Ihmistyö	Tuntipalkka ilman sivukuluja: suorittava työ 17 €/h, työn johto 25 €/h
Traktorikaivurin tai kevyen maansiirtokoneen työveloitus	58 €/h
Maa-aineksen kuormaus, ajo ja levitys	60 €/h
Telakaivurin työveloitus	71 €/h
Kaivuu ja maansiirto voidaan vaihtoehtoisesti arvioida massojen määrän perusteella käyttäen kustannuksena	1–4 €/m ³

Vastikkeetta investointihankkeen hyväksi tehtävä työ voidaan hyväksyä korvattavaksi kustannukseksi.

Korvauksen ulkopuolelle jäävät kustannukset

- Investointihankkeen kohteena olevan alueen vuokraamisesta aiheutuvista kustannuksista
- Arvonlisäverosta, joka ei jää hakijan lopulliseksi menoksi
- Koneiden tai laitteiden hankinnasta
- Hakijan suorittaman kuljetuksen kustannuksista
- Kustannuksista, jotka ovat syntyneet ennen investointihankkeen aloittamista
- Investointihankkeen toteuttamiseen vaadittavan viranomaisen luvan hakemisesta aiheutuvista kustannuksista
- Suunnittelukustannuksia . Suunnittelu tuetaan neuvo 2030:stä

Ei-tuotannolliset investoinnit, Tuki

- Yli 0,5 ha:n kosteikoissa korvaus 12 000 €/ha
- 0,3-0,5 ha:n kosteikoissa tuki 4 100 € per kohde

- Investointikorvausta uoman luonnontilan parantamisesta ja kaksitasouomista maksetaan hyväksytyjen toteutuneiden kustannusten mukaan enintään 21 euroa metriltä.

Korvauksen maksaminen

- Korvaus maksetaan erissä toteutuneiden kulujen mukaisesti
- perusteena oleva toimenpide pitää olla toteutettu ja siitä aiheutuva kustannus on maksettu.
- Ennen korvauksen viimeisen erän hakemista kaikkien investoinnista aiheutuvien maksujen on oltava suoritettuina ja hankkeen on oltava valmis.
- Korvauksen maksamisen edellytyksenä on, että korvattavista kustannuksista on yksilöity lasku ja tosite sen maksamisesta

Ei-tuotannolliset investoinnit, Haku ja toteuttamisaika 1/2

- Haku Hyrrä-palvelussa on nyt auki ja loppuu 30.6.2024
- Hakemuksen liitteeksi:
  - Suunnitelma
  - vuokrasopimukset
  - Yhdistykset ja yhteisöt toimittavat lisäksi: jäljennöksen kokouspöytäkirjasta, jossa sopimuksen hakemisesta on päätetty sekä selvityksen nimenkirjoitusoikeudesta.

Ely-keskus valitsee rahoitettavat hankkeet valintakriteereiden perusteella.

Ei-tuotannolliset investoinnit, Haku ja toteuttamisaika 2/2

- Investointihanketta ei saa aloittaa ennen kuin ELY-keskuksen rahoituspäätös on tehty.
- Hanke on toteutettava kahden vuoden kuluessa siitä, kun päätös korvauksen myöntämisestä on tehty. Erityisestä syystä voidaan myöntää enintään kaksi vuotta lisäaikaa.
- Kosteikkohankkeen aikana tehdyistä toimenpiteistä on pidettävä kirjaa.

Arvio hankkeen merkityksestä ympäristölle investointikorvausta myönnettäessä

- etukäteen tiedossa oleva toimenpidetarve kohteessa;
- kohteeseen tehtävän investoinnin merkitys maatalouden ympäristönsuojelussa tai ilmastonmuutoksen hillinnässä;
- kohteen mitoitus ja rajaus;
- hankkeen arvioitu vaikuttavuus;
- hankkeen kustannustehokkuus.

Kosteikon hoitosopimus 2023-2027

2023 - 2027

Kosteikon hoitosopimus

Sopimukseen voidaan hyväksyä kosteikko, joka

1. on perustettu ei-tuotannollisella investointituella
2. on ollut edellisen tai sitä edellisen ohjelmakauden sopimuksessa tai joka
3. on perustettu muulla rahoituksella, mutta täyttää ei-tuotannollisen investoinnin ehdot.

Kosteikkojen hoitosopimukset, Yleistä 1/2

- Sopimuksen hakija voi olla
  - viljelijä
  - rekisteröitynyt yhdistys
  - vesilain 12 luvussa tarkoitettu vesioikeudellinen yhteisö
- Haku Vipu-palvelussa peltotukihaun yhteydessä viim. 18.6.2024
- Sopimukset ovat viisi vuotisia, 1.5.2024 – 31.4.2029
- Maksua on haettava vuosittain

Kosteikkojen hoitosopimukset, Yleistä 2/2

- Ympäristösopimukseen haettavan alan on oltava vähintään 0,30 ha
  - Pienin yksittäinen peruslohko vähintään 0,05 hehtaaria
- Sopimusalueen on oltava hakijan hallinnassa koko sopimuskauden
  - vuokrasopimus
- Kosteikon hoitosopimuksesta maksetaan 500 €/ha/v
- Lohkolta poistetaan korvauskelpoisuus hakuvuonna, jos se perustetaan pellolle (tällöin lohko ei ole enää maatalousmaata)

Kosteikkojen hoitosopimukset, Sopimukseen soveltuva ala 1/2

Sopimus voidaan tehdä:

- Kosteikkoalueen hoidosta
- Pienten kosteikkojen hoidosta
- Luonnonmukaistetun uoman hoidosta
- Kaksitasouoman hoidosta
- Tulvatasanteen hoidosta ja niiden hoidon kannalta riittävästä reuna-alueesta
- Tulva-alueen hoidosta
- Tulvapellostä ja niiden hoidon kannalta riittävästä reuna-alueesta.
- Tulvapeltoalueiden hoidosta
- Pohjapatojen hoidosta
- Entiselle turvepellolle, suon kaltaiseksi alueeksi muutetusta alueesta, jos se on perustettu Eitutotannollisen investoinnin korvauksella

Kosteikkojen hoitosopimukset, Sopimukseen soveltuva ala 2/2

Kosteikon hoitosopimukseen haetun alan hoidon on:

- Edistettävä maatalouden aiheuttaman vesistökuormituksen vähentämistä
- Hillittävä ilmastonmuutosta kosteikoksi muutetulla turvepellolla
- Parantaa luonnoltaan yksipuolisen maatalousalueen elinympäristöjen monimuotoisuutta
- Edistää riista-, kala- ja raputaloutta

Kosteikon hoidon päätavoite tulee ilmetä hoitosuunnitelmasta.

Kosteikkojen hoitosopimukset, Hoitosuunnitelma

Sopimushakemuksen liitteenä on toimitettava sopimusalueen hoitosuunnitelma, josta ilmenee mm:

- Kosteikon hoidon päätavoite ja selostus, miten suunnitellut toimenpiteet kohteen sijainnin, laajuuden ja laadun mukaan edistävät koko sopimuksen tavoitteiden saavuttamista.
- Alueella tehtävät vuosittaiset hoitotoimenpiteet peruslohkoittain sekä toimenpiteiden aikataulun.
- Selvitys kaksinkertaisesta rahoituksesta.
- Rakennepiirustus

Sopimus perustuu ELY-keskuksen hyväksymään hoitosuunnitelmaan, jota tuenhakija sitoutuu toteuttamaan koko sopimuskauden ajan.

Kosteikon hoitosuunnitelmaan voi hakea Neuvo 2030-järjestelmän rahoitusta.

Kosteikkojen hoitosopimukset, Hoitotoimenpiteet

- Hoitotoimenpiteitä on tehtävä vuosittain
- Tehdyistä hoitotoimenpiteistä on pidettävä hoitopäiväkirjaa

Hoitotoimenpiteitä voivat olla mm:

- Kasvillisuuden niitto, niittojäte korjattava pois
- Lietteiden poisto tarvittaessa
- Vedenpinnan säätely
- Patojen ja uomien hoitotoimet

Sopimusaluetta saa laiduntaa, kunhan siitä ei aiheudu haittaa luonnon monimuotoisuudelle tai vesiensuojelulle.

Sopimuksen siirtäminen

- Sopimus voidaan siirtää:
  - Siirtämällä koko sopimus tai
  - Jakamalla sopimus
- Sopimuksen siirtämistä on haettava 15 työpäivän kuluessa omistus- tai hallintaoikeuden siirtymisestä lomakkeella 160 ELY-keskukseen.

Kosteikkojen hoitosopimukset, Sopimuksen hakeminen

- Lohkon maankäyttölaji: Muu alue
- Ilmoitettava kasvi: Ympäristösopimusala kosteikko

Haettaessa sopimusta on hakemuksen liitteenä toimitettava:

- Hoitosuunnitelma
- Rakennepiirrustus
- Vuokralohkojen osalta jäljennökset vuokrasopimuksista
- Jos tuenhakijana on yhdistys, toimitettava jäljennös kokouspöytäkirjasta, jossa päätetty sopimuksen hakemisesta

Yhteistiedot, Kosteikko

- Pohjanmaan ELY/Kokkola
- Lars Björkgård 0503128536
- lars.bjorkgard@ely-keskus.fi
- /Vasa
- Dennis Jakobson 0295-016499
- dennis.jakobsson@ntm-centralen.fi
- Pohjois-Pohjanmaan ELY
- Heli Ronkainen 0295 038125
- heli.ronkainen@ely-keskus.fi

Kiitos!

